

Inčukalna pazemes gāzes krātuves solidaritātes daļas lietošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma
44. panta 8.¹ daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – krātuve) solidaritātes daļas uzglabāšanas pakalpojuma (turpmāk - solidaritātes produkts) saņemšanas kārtību un maksas par solidaritātes produktu noteikšanas noteikumus.
2. Šajā kārtībā tiek lietoti termini Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (turpmāk - Regula 2017/1938), Enerģētikas likuma un krātuves lietošanas noteikumu, kas apstiprināti pamatojoties uz Enerģētikas likuma 15. panta septīto daļu (turpmāk – krātuves lietošanas noteikumi), izpratnē.

II. Solidaritātes produkta līguma noslēgšanas kārtība

3. Sistēmas lietotājs, kas noslēdzis ar sistēmas operatoru uzglabāšanas pakalpojuma līgumu, iesniedz sistēmas operatoram pieteikumu solidaritātes produkta līguma noslēgšanai, kam pievienots dalībvalsts kompetentās iestādes sniegtais apliecinājums par nepieciešamo solidaritātes produkta apjomu.
4. Sistēmas operators šo noteikumu 3.punktā minēto pieteikumu izvērtē piecu darba dienu laikā no saņemšanas dienas un, ja nepieciešams, ir tiesīgs pieprasīt sistēmas lietotājam iesniegt papildu informāciju.
5. Ja sistēmas operators ir pieprasījis sistēmas lietotājam iesniegt papildu informāciju, sistēmas lietotājs to iesniedz desmit darba dienu laikā no pieprasījuma nosūtīšanas dienas. Ja sistēmas lietotājs neiesniedz pieprasīto papildu informāciju norādītajā termiņā, uzskatāms, ka sistēmas lietotājs ir atsaucis savu pieteikumu.
6. Ja sistēmas lietotājs ir iesniedzis šo noteikumu 3. un 5.punktā minēto pieteikumu un papildu informāciju, sistēmas operators piecu darba dienu laikā no pieteikuma un papildu informācijas saņemšanas dienas sagatavo solidaritātes produkta līgumu un nosūta to sistēmas lietotājam. Sistēmas operators solidaritātes produkta līguma paraugu publicē savā tīmekļvietnē.
7. Sistēmas lietotājs iesniedz sistēmas operatoram parakstītu solidaritātes produkta līgumu desmit darba dienu laikā no solidaritātes produkta līguma nosūtīšanas dienas. Ja sistēmas lietotājs desmit darba dienu laikā no solidaritātes produkta līguma nosūtīšanas dienas nav iesniedzis sistēmas operatoram parakstītu solidaritātes produkta līgumu, uzskatāms, ka sistēmas lietotājs ir atsaucis savu pieteikumu.
8. Sistēmas operators trīs darba dienu laikā no sistēmas lietotāja parakstītā solidaritātes produkta līguma saņemšanas dienas paraksta solidaritātes produkta līgumu un nosūta vienu eksemplāru sistēmas lietotājam.

III. Solidaritātes produkta rezervēšanas kārtība

9. Solidaritātes produkta rezervēšanai pieejamais krātuves jaudas apjoms nosakāms, ievērojot Enerģētikas likuma 44.panta astotajā daļā noteikto maksimālo krātuves solidaritātes daļas jaudas apjomu.
10. Ja laika periodā no attiecīgā gada 1.marta līdz attiecīgā gada 1.novembrim vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas valsts vai Eiropas Savienības dalībvalsts, ar kuru ir noslēgts līgums par solidaritātes pasākumiem gāzes piegādes drošības aizsardzībai (turpmāk atsevišķi - dalībvalsts) sistēmas lietotāji kopumā rezervēšanai solidaritātes produkta ietvaros ir pieprasījuši jaudu, kas pārsniedz dalībvalstu skaitam proporcionālu solidaritātes produkta jaudas daļu, šo daļu attiecīgās dalībvalsts sistēmas lietotājiem sākotnēji piešķir proporcionāli to pieprasītajam apjomam minētās jaudas daļas ietvaros.
11. Ja laika periodā no attiecīgā gada 1. marta līdz attiecīgā gada 1. novembrim netiek rezervēts viss rezervēšanai pieejamais solidaritātes produkta apjoms, 10. punktā minētajiem sistēmas lietotājiem laikā līdz 1.decembrim ir tiesības papildus rezervēt solidaritātes produkta pieejamo jaudu proporcionāli to rezervēšanai pieprasītajam solidaritātes produkta pieejamās jaudas apjomam.
12. Sistēmas operators katru gadu ne vēlāk kā līdz 1. martam savā tīmekļvietnē publicē informāciju par rezervēšanai pieejamo solidaritātes produkta apjomu.
13. Sistēmas lietotājs ir tiesīgs rezervēt solidaritātes produktu, ja tas ir noslēdzis solidaritātes produkta līgumu.
14. Solidaritātes produktu sistēmas lietotājs rezervē:
 - 14.1. iesniedzot sistēmas operatoram pieteikumu atbilstoši sistēmas operatora tīmekļvietnē publicētajai pieteikuma formai par solidaritātes produktu;
 - 14.2. ievērojot dalībvalsts kompetentās iestādes sniegto apliecinājumu par nepieciešamo solidaritātes produkta apjomu.
15. Sistēmas operators informē sistēmas lietotāju par solidaritātes produkta ietvaros piešķirto krātuves jaudas apjomu ne vēlāk kā vienas darba dienas laikā pēc Klimata un enerģētikas ministrijas apstiprinājuma par to, ka saskaņā ar šo noteikumu 14. punktu sistēmas lietotāja pieprasītais solidaritātes produkta jaudas apjoms ir nepieciešams Regulā 2017/1938 noteikto piegādes drošības apsvērumu dēļ saņemšanas, elektroniski nosūtot sistēmas lietotājam attiecīgu paziņojumu.
16. Pēc solidaritātes produkta piešķiršanas paziņojuma saņemšanas sistēmas lietotājam ir pienākums norēķināties ar sistēmas operatoru par piešķirto solidaritātes produktu šajos noteikumos, solidaritātes produkta līgumā noteiktajā kārtībā saskaņā ar Enerģētikas likuma 44. panta 8.¹ daļas un pārejas noteikumu 97. punkta kārtībā noteikto maksu par solidaritātes produkta izmantošanu. Maksu par solidaritātes produkta izmantošanu katrā krātuves ciklā pēc Enerģētikas likuma pārejas noteikumu 97. punktā minētā perioda beigām sistēmas operators nosaka un piemēro balstoties uz krātuves darbības ilgtermiņa izmaksu novērtējumu un publicēta sistēmas operatora tīmekļvietnē pirms kārtējā solidaritātes produkta rezervēšanas perioda sākuma.
17. Sistēmas lietotājam līdz attiecīgā gada 1. martam krātuves ciklā, kurā noslēdzas solidaritātes produkta izmantošanas periods, ir pienākums informēt sistēmas operatoru par plānotajām darbībām pēc solidaritātes produkta izmantošanas perioda noslēguma.

IV. Solidaritātes produkta izmantošanas kārtība

18. Solidaritātes produkts ietver:
 - 18.1. dabasgāzes novietošanu krātuvē: nav iespējama;
 - 18.2. dabasgāzes izņemšana no krātuves: konstantās jaudas produkts;
 - 18.3. dabasgāzes izņemšanu no krātuves: dabasgāzes daudzumā, kas tiek uzglabāts ar solidaritātes produktu, ievērojot tā uzglabāšanas mērķi.
19. Solidaritātes produkta izmantošanas ilgums ir pieci secīgi krātuves cikli.
20. Sistēmas lietotājs, kas ir rezervējis solidaritātes produktu un esošajā krātuves ciklā vēlas izņemt no krātuves noteiktu dabasgāzes daudzumu, iesniedz sistēmas operatoram tirdzniecības paziņojumu un sistēmas operators to apstrādā un apstiprina saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumos noteikto tirdzniecības paziņojumu iesniegšanas un apstiprināšanas kārtību.
21. Pēc solidaritātes produkta piešķiršanas sistēmas operatoram nav pienākuma atcelt krātuves jaudas rezervāciju.
22. Dabasgāzes daudzuma pārvešana:
 - 22.1. Solidaritātes produkta darbības laikā starp krātuves cikliem dabasgāzes daudzums tiek pārvests uz solidaritātes produkta darbības nākamo secīgo krātuves ciklu;
 - 22.2. Ja sistēmas lietotājs solidaritātes produkta darbības piektā krātuves cikla beigās nav rezervējis solidaritātes produktu nākošajam periodam, attiecīgo solidaritātes produkta apjomu pārceļ saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumos noteikto kārtību jaudas produkta izmantošanas perioda beigās.

V. Krātuvē novietotās dabasgāzes un solidaritātes produkta nodošanas kārtība

23. Dabasgāzes daudzumu no solidaritātes produkta uz citu krātuves lietošanas noteikumos noteiktu jaudas produktu sistēmas lietotājs var pārvietot atbilstoši jaudas produkta izmantošanas nosacījumiem.
24. Dabasgāzes daudzumu solidaritātes produkta ietvaros sistēmas lietotājs no cita sistēmas lietotāja var atkārtoti saņemt tikai tad, ja pēc dabasgāzes daudzuma izņemšanas no krātuves vai nodošanas citam sistēmas lietotājam sistēmas operators ir saņēmis šo noteikumu 14.2.apakšpunktā noteiktās dalībvalsts kompetentās iestādes un Klimata un enerģētikas ministrijas saskaņojumu dabasgāzes daudzuma atkārtotai saņemšanai solidaritātes produkta ietvaros.
25. Solidaritātes produkta nodošana citam sistēmas lietotājam ir veicama tikai pēc tam, kad sistēmas operators ir saņēmis dalībvalsts kompetentās iestādes un Klimata un enerģētikas ministrijas sniegtu saskaņojumu.

VI. Krātuves pārslodzes vadība

26. Ja sistēmas operators konstatē jaudas fizisku pārslodzi, tad solidaritātes produktam piemērojami tādi paši nosacījumi, kā citiem konstantās jaudas produktiem saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumos noteikto krātuves pārslodzes vadības kārtību.

VII. Solidaritātes produkta pakalpojuma sniegšanas pārtraukšana vai ierobežošana

27. Sistēmas operatoram ir tiesības ierobežot vai pārtraukt solidaritātes produkta pakalpojuma sniegšanu, piemērojot tādus pašus nosacījumus kādi ir noteikti krātuves lietošanas noteikumu IX. nodaļā "Uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanas pārtraukšana vai ierobežošana".

VIII. Noslēguma jautājumi

28. Ja sistēmas lietotājs ir rezervējis krājumu pārceļšanas produktu 2024./2025.gada krātuves ciklam un attiecīgā krātuves jaudas apjomā rezervē solidaritātes produktu atbilstoši šo noteikumu 29. punktā noteiktajam, uzskatāms, ka 2024./2025.gada krātuves cikla krājumu pārceļšanas produkts attiecīgajā krātuves jaudas apjomā sākot ar 2024. gada 30. septembri ir atceļams, tam kļūstot par solidaritātes produktu par kuru sistēmas lietotājam ir pienākums norēķināties ar sistēmas operatoru par piešķirto solidaritātes produktu šajos noteikumos un solidaritātes produkta līgumā noteiktajā kārtībā. Sistēmas lietotājam ir pienākums norēķināties ar sistēmas operatoru par krājumu pārceļšanas produkta izmantošanu laika periodā līdz 2024. gada 30. septembrim saskaņā ar krātuves lietošanas noteikumos un uzglabāšanas pakalpojuma līgumā noteikto kārtību.
29. Ja sistēmas lietotājs ir rezervējis solidaritātes produktu, kura izmantošanas perioda sākums ir 2024./2025.gada krātuves cikls, uzskatāms, ka solidaritātes produkta izmantošanas sākuma laiks ir 2024. gada 1. oktobris. Maksa par rezervēto solidaritātes produktu, kura izmantošanas perioda sākums ir 2024. gada 1. oktobris, iekasējama proporcionāli tikai par atlikušajiem krātuves cikla mēnešiem no pilna krātuves cikla līdz 2024./2025.gada krātuves cikla izņemšanas sezonas beigu datumam.
30. Noteikumi stājas spēkā 2024. gada 10. oktobrī.